

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

**Βρυξέλλες, 17 Απριλίου 2002 (18.04)
(OR. fr)**

8056/02

**ENER 81
CHAR 15**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας :	Για το Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Sylvain BISARRE, Διευθυντής
Ημερομηνία παραλαβής :	12 Απριλίου 2002
Αποδέκτης :	κ. Javier SOLANA, Γενικός Γραμματέας / Ύπατος Εκπρόσωπος
Θέμα :	Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα το έτος 2001

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο της Επιτροπής - COM(2002) 176 final.

συνημμ. : COM(2002) 176 final

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 10.4.2002
COM(2002) 176 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος παρεμβάσεων των κρατών μελών
υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα το έτος 2001**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Βιομηχανία και αγορά άνθρακα	4
2.1.	Παραγωγή.....	4
2.2.	Απασχόληση	5
2.3.	Ζήτηση και εμπόριο άνθρακα.....	5
3.	Κατασταση των ανθρακορυχειων της Ευρωπαϊκής ενωσης.....	6
3.1.	Γερμανία.....	6
3.2.	Ισπανία	7
3.3.	Γαλλία	7
3.4.	Ηνωμένο Βασίλειο.....	8
3.5.	Άλλα κράτη μέλη	9
4.	Περιγραφή των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα	9
4.1.	Γερμανία.....	13
4.2.	Ισπανία	14
4.3.	Γαλλία	16
4.4.	Ηνωμένο Βασίλειο.....	17
5.	Ενδικοσ Διαφορές	18
5.1.	Καταγγελίες.....	18
5.2.	Προσφυγές.....	19
6.	Συμπερασματα	20

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το άρθρο 10 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ της Επιτροπής της 28ης Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα, ορίζει ότι η Επιτροπή εκπονεί ετησίως έκθεση προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη Συμβουλευτική Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω απόφασης.

Η παρούσα έκθεση εξετάζει τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους 2001 από την Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο στη βιομηχανία άνθρακα.

Τα εν λόγω μέτρα θεωρούνται συμβατά με την ορθή λειτουργία της κοινής αγοράς μόνον εφόσον συντελούν στην επίτευξη τουλάχιστον ενός από τους κάτωθι στόχους:

- να σημειωθεί, με βάση τις τιμές του άνθρακα στις διεθνείς αγορές, νέα πρόοδος προς την οικονομική βιωσιμότητα, με σκοπό τη σταδιακή μείωση των ενισχύσεων·
- να επιλυθούν τα κοινωνικά και περιφερειακά προβλήματα που συνδέονται με την πλήρη ή μερική μείωση της δραστηριότητας των μονάδων παραγωγής·
- να διευκολυνθεί η προσαρμογή της ανθρακοβιομηχανίας στα πρότυπα προστασίας του περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 της απόφασης που προαναφέρθηκε, τα κράτη μέλη υπέβαλαν στην Επιτροπή τα σχέδια εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας τους. Η Επιτροπή, αφού εξέτασε τα σχέδια, εξέδωσε γνώμες σχετικά με τη συμβατότητά τους με τους γενικούς και ειδικούς στόχους που ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, ιδίως με τις αποφάσεις της στις 13 Δεκεμβρίου 1994¹, 2 Δεκεμβρίου 1998² και 21 Δεκεμβρίου 2000³ για τη Γερμανία, στις 13 Δεκεμβρίου 1994⁴ και 3 Ιουνίου 1998⁵ για την Ισπανία, στις 19 Ιουλίου 1995⁶ για τη Γαλλία και στις 1 Ιουνίου 1994⁷ και 15 Νοεμβρίου 2000⁸ για το Ηνωμένο Βασίλειο. Με βάση αυτά τα σχέδια εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν, όπως και τα προηγούμενα έτη, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, όλες τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που είχαν προβλέψει για το έτος 2001. Η Επιτροπή αποφάνθηκε σχετικά με τις παρεμβάσεις αυτές με τις αποφάσεις που παρατίθενται στη συνέχεια:

---

¹ Απόφαση 94/1070/ΕΚΑΧ της 13ης Δεκεμβρίου 1994 - ΕΕ L 385 της 31.12.1994, σ. 18.

² Απόφαση 99/270/ΕΚΑΧ της 2ας Δεκεμβρίου 1998 - ΕΕ L 109 της 27.4.1999, σ. 14.

³ Απόφαση 2001/361/ΕΚΑΧ της 21ης Δεκεμβρίου 2000 - ΕΕ L 127 της 9.5.2001, σ. 55.

⁴ Απόφαση 94/1072/ΕΚΑΧ της 13ης Δεκεμβρίου 1994 - ΕΕ L 385 της 31.12.1994, σ. 31.

⁵ Απόφαση 98/637/ΕΚΑΧ της 3ης Ιουνίου 1998 - ΕΕ L 303 της 13.11.1998, σ. 57.

⁶ Απόφαση 95/465/ΕΚΑΧ της 19ης Ιουλίου 1995 - ΕΕ L 267 της 9.11.1995, σ. 46.

⁷ Απόφαση 94/574/ΕΚΑΧ της 1ης Ιουνίου 1994 - ΕΕ L 220 της 25.8.1994, σ. 12.

⁸ Απόφαση 2001/114/ΕΚΑΧ της 15ης Νοεμβρίου 2000 - ΕΕ L 43 της 14.2.2001, σ. 27.

Κράτος μέλος	Απόφαση Επιτροπής	Ημερομηνία απόφασης	Επίσημη Εφημερίδα	Έτος ενίσχυσης
Ηνωμένο Βασίλειο	2001/683/ΕΚΑΧ	8 Μαΐου 2001	L 241 της 28.02.2001, σ. 10	2001
Ηνωμένο Βασίλειο	2001/807/ΕΚΑΧ	25 Ιουλίου 2001	L 305 της 28.02.2001, σ. 27	2001
Ηνωμένο Βασίλειο	2001/82/ΕΚΑΧ	17 Οκτωβρίου 2001	L 35 της 6.02.2001, σ. 19	2001
Ισπανία	2001/XXX/ΕΚΑΧ	11 Δεκεμβρίου 2001	προς δημοσίευση	2001
Γερμανία	2000/361/ΕΚΑΧ	21 Δεκεμβρίου 2000	L 127 της 09.05.2001, σ. 55	2000-2001
Γαλλία	2001/678/ΕΚΑΧ	23 Μαΐου 2001	L 239 της 7.9.2001, σ. 35	2001

Τα ποσά των χρηματοδοτικών παρεμβάσεων που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο είναι τα οριστικά ποσά που ενέκρινε η Επιτροπή με βάση την απόφαση αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ για το έτος 2001. Σε αυτά δεν περιλαμβάνονται οι τυχόν παρεμβάσεις για άλλους λόγους όπως, επί παραδείγματι, οι ειδικές κοινωνικές παροχές που αναλαμβάνουν τα κράτη βάσει της ειδικής εισφοράς που προβλέπεται από το άρθρο 56 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Το παρόν έγγραφο είναι η έκτη έκθεση βάσει του άρθρου 10 της εν λόγω απόφασης από την έναρξη ισχύος της την 1η Ιανουαρίου 1994.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΑΝΘΡΑΚΑ

2.1. Παραγωγή

Το 2001, η παραγωγή άνθρακα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έφθασε τα 77,3 εκατομ. τόνους, ήτοι 4,7 εκατομ. τόνους λιγότερο από το 2000. Η πτώση αυτή αντιστοιχεί στην τάση που χαρακτήρισε τα τελευταία χρόνια και αναμένεται να συνεχιστεί καθόσον το 2002 η παραγωγή υπολογίζεται ότι θα φθάσει περίπου τα 81 εκατομ. τόνους.

Πίνακας 1

Παραγωγή άνθρακα (1000 t)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
B	218	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	72153	57900	52000	53100	47900	45800	40700	39200	33300	29000
E	18551	18402	18194	17627	17688	18000	16320	15420	14800	13800
F	9478	8576	7538	7014	7310	5779	4862	4532	3166	2334
P	221	197	147	0	0	0	0	0	0	0
UK	83987	67463	48971	52630	48538	48490	41180	37080	31970	32121
Λοιπές χώρες	149	15	1	0	0	0	0	0	0	0
EU 15	184757	152553	126851	130371	121436	118069	103062	96323	83236	77255

Πηγή: Eurostat· ετήσιες στατιστικές (1992-1999)· *=προσωρινά στοιχεία

2.2. Απασχόληση

Η συνέχιση των μέτρων εξορθολογισμού και μείωσης της δραστηριότητας της ανθρακοβιομηχανίας στις περισσότερες παραγωγούς χώρες οδήγησε σε νέα πτώση του δυναμικού. Το 2001, καταργήθηκαν άνω των 5.600 θέσεων εργασίας, το δε δυναμικό έφθασε τους 87.800 εργαζόμενους· η πλέον σημαντική μείωση σημειώθηκε στη Γερμανία με απώλεια 4.400 θέσεων εργασίας και στην Ισπανία (περίπου 1.400). Στη Γαλλία η απασχόληση μειώθηκε κατά περίπου 1.000 θέσεις. Περαιτέρω μείωση του δυναμικού αναμένεται το 2002, κυρίως στη Γερμανία και την Ισπανία. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο αριθμός εργαζομένων στην ανθρακοβιομηχανία αυξήθηκε από περίπου 11.500 το 2000 σε περίπου 12.700 θέσεις το 2001.

2.3. Ζήτηση και εμπόριο άνθρακα

Το 2001, οι εσωτερικές παραδόσεις άνθρακα στην Κοινότητα (συμπεριλαμβανομένων των καθαρών εισαγωγών) παρέμειναν σχεδόν σταθερές σε 257 εκατ. τόνους. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ηλεκτροπαραγωγή, η οποία αποτελεί ανέκαθεν τον κύριο χρήστη άνθρακα της ευρωπαϊκής οικονομίας, με κατανάλωση που αντιπροσωπεύει περίπου το 70% της συνολικής κατανάλωσης.

Πίνακας 2

Συνολικές εσωτερικές παραδόσεις άνθρακα (1000 t)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
BE	11 118	11 569	13 122	12 106	10 767	11 077	9 897	9 628	9686
DK	10 219	11 569	12 937	13 011	11 161	10 446	7 804	6 671	5572
DE	75 179	75 003	78 904	72 558	69 367	83 940	65 311	67 399	65126
EL	2 279	1 944	1 447	2 490	1 927	1 623	1 382	1 030	1150
ES	30 802	29 518	31 152	28 778	32 778	30 948	34 681	37 133	35514
FF	26 818	21 698	19 803	15 907	21 503	25 533	21 946	22 229	21095
IRL	3 092	2 988	3 104	3 147	3 043	2 918	1 839	2 795	2737
IT	14 950	14 426	11 310	15 993	16 071	17 068	16 972	17 957	19859
LUX	277	303	217	245	195	153	151	171	203
NL	13 524	13 944	14 937	14 690	15 123	15 175	11 528	15 500	15942
AU	3 029	2 826	2 728	3 393	3 317	3 458	3 733	3 731	3483
PT	4 761	5 144	5 940	5 688	5 660	5 046	6 099	6 367	5751
FIN	4 222	5 549	6 192	4 034	4 096	3 081	3 785	4 573	4328
SE	2 422	2 582	1 978	3 054	6 095	5 938	2 980	3 078	3147
UK	85 733	69 024	76 469	74 658	72 846	67 490	56 083	58 897	64051
EU 15	288 425	268 087	280 240	269 692	273 949	265 385	244 191	257 159	257644

Πηγή: Eurostat· ετήσιες (1992-1998) και μηνιαίες (1999, 2000) στατιστικές·*—προσωρινά στοιχεία

Το 2001, οι εισαγωγές άνθρακα από τρίτες χώρες υπερέβησαν τα 181 εκατομ. τόνους προκειμένου να αντισταθμιστεί η μειωμένη εσωτερική παραγωγή. Αντίθετα με τους υδρογονάνθρακες, η τιμή του άνθρακα στις διεθνείς αγορές αυξήθηκε κατά περίπου 20% το 2001. Είναι σημαντικό να σημειωθεί εξάλλου ότι ο άνθρακας που εισάγεται από τρίτες χώρες αντικαθιστά βαθμιαία τον κοινοτικό άνθρακα σε ορισμένους τομείς της αγοράς. Η μεταφορά άνθρακα δια θαλάσσης, τέλος, δεν δημιουργεί μεγάλα περιβαλλοντικά προβλήματα. Σε αντίθεση με τα πετρελαιοφόρα, τα σκάφη που μεταφέρουν άνθρακα δεν προκαλούν μεγάλης κλίμακας ρύπανση σε περίπτωση ναυαγίου ή σύγκρουσης και παρουσιάζουν λιγότερους κινδύνους πυρκαγιάς.

Πίνακας 3

Εισαγωγές άνθρακα από τρίτες χώρες (1000 t)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
BE	13147	11404	12087	13671	12465	12459	12370	12634	10085	11237
DK	11789	10319	11544	12975	13116	13471	8070	7117	6412	6813
DE	14248	12627	13896	13891	15578	19031	20527	22280	27500	28325
EL	2132	1337	1500	1409	1778	1214	1370	1203	1200	1235
ES	13729	12293	11395	13595	11783	11045	14342	20198	21090	21623
EL	21401	13900	11914	12790	11216	12437	17247	17491	18412	18177
IRL	2737	2690	2243	2744	2578	2874	2685	2384	2565	2689
IT	17557	14287	15889	18481	16540	15292	16565	17309	19004	18591
LU	253	251	207	107	107	99	91	153	114	124
NL	14661	14871	16746	17021	16644	20030	22078	19002	19000	19806
AU	3796	3178	2580	2859	3637	3766	3727	3349	3450	3615
PT	4445	4762	4990	5711	5349	5758	5113	6080	5000	5685
FIN	4232	5932	7862	5821	6866	6944	4608	3597	4573	4824
SE	3001	3189	3024	3459	3211	3246	3012	2930	2963	2976
UK	19817	18078	14570	15612	17573	19370	20035	20758	23260	35305
EU 15	146945	129118	130447	140306	138441	147036	151840	154687	164628	180925

Πηγή: Eurostat· ετήσιες στατιστικές (1992-1999)· ετήσιες (2000)· *=προσωρινά στοιχεία

3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΑΚΟΥΡΥΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

3.1. Γερμανία

Στην πρώτη ανθρακοπαραγωγό χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ανθρακοβιομηχανία συγκεντρώνεται κυρίως σε δύο περιοχές, την Ruhr και τη Saar. Μετά τη συγχώνευση⁹ των τριών γερμανικών εταιρειών παραγωγής άνθρακα (Ruhrkohle AG, Saarbergwerke AG, Preussag Anthrazit GmbH), το σύνολο της εθνικής παραγωγής άνθρακα έχει μία μόνον οντότητα, η Deutsche Steinkohle AG. Η παραγωγή είναι συγκεντρωμένη σε 12 ανθρακωρυχεία, όπου στα τέλη του 2001 απασχολούνταν περίπου 52.600 άτομα, εκ των οποίων τα 24.300 υπογείως.

Στις 13 Μαρτίου 1997, συνήφθη συμφωνία μεταξύ της γερμανικής κυβέρνησης, των ομόσπονδων κρατών της Βορείου Ρηνανίας-Βεστφαλίας και της Saar, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των παραγωγών άνθρακα για το μέλλον της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας. Η συμφωνία προβλέπει ότι η ετήσια ενίσχυση, η οποία ανέρχεται σήμερα σε 9,2 δισεκατ. γερμανικά μάρκα (DEM), θα μειωθεί σταδιακά σε 5,5 δισεκατ. το 2005. Το μερίδιο της ομοσπονδιακής κυβέρνησης από 7,7 διδεκατ. DEM το 1998 θα μειωθεί σε 3,8 δισεκατ. DEM το 2005. Το μερίδιο του ομόσπονδου κράτους της Βορείου Ρηνανίας-Βεστφαλίας θα αυξηθεί και από 860 εκατομ. DEM θα φθάσει το 1 δισεκατ. DEM. Τη συμμετοχή του ομόσπονδου κράτους της Saar, όπως και στο παρελθόν, θα αναλάβει η ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Το σχέδιο που εξήγγειλαν οι εταιρείες προβλέπει μείωση της παραγωγής κατά περίπου 20% από το 2000 έως το 2002, και μείωση του δυναμικού, το οποίο αναμένεται να φθάσει τους 56.000 εργαζόμενους συνολικά. Το 2005, η παραγωγή θα φθάνει μόνον τα 25 εκατομ. τόνους με 10 ανθρακωρυχεία ακόμη σε λειτουργία και 36.000

⁹ Βλ. επίσης κεφάλαιο 5.2, υπόθεση T-156/98.

εργαζόμενους. Κατά τη διάρκεια του 2000, επειδή οι τιμές άνθρακα έφθασαν στα μικρότερα επίπεδα στην ιστορία τους και η ζήτηση μεταλλεύματος και οπτάνθρακα από τη χαλυβουργία ήταν χαμηλότερη, η γερμανική κυβέρνηση αποφάσισε να επισπεύσει τη διαδικασία αναδιάρθρωσης: η δραστηριότητα έπαυσε το 2000 πλήρως σε τρία ανθρακωρυχεία (Westfalen, Gttelborn/Reden και Ewald/Hugo) και το 2001 ομαδοποιήθηκαν τα ανθρακωρυχεία Auguste Victoria και Blumenthal/Haard. Το 2002, τα ανθρακωρυχεία Friedrich Heinrich/Rheinland και Niederberg θα ομαδοποιηθούν και αυτά και η παραγωγή θα μειωθεί σε 29 εκατομ. τόνους. Μετά τις αναδιρθρώσεις αυτές, το κόστος παραγωγής, εκφραζόμενο σε τιμές του 1992, αναμένεται να μειωθεί το 2002 σε 242 DEM ανά ΤΙΑ (Τόνος Ισοδυνάμου Άνθρακα), έναντι 288 DEM/ΤΙΑ το 1992· το κόστος αυτό απέχει πολύ ακόμη από την τιμή που επικρατεί στις διεθνείς αγορές που σήμερα είναι περίπου 92 DEM/ΤΙΑ.

3.2. Ισπανία

Στην Ισπανία, οι περιοχές εξόρυξης άνθρακα είναι πολυάριθμες: Asturias (κεντρική και δυτική περιοχή), León (Bierzo-Villablino, Sabero και Nord), Palencia (Guardo και Barruelo), Καταλωνία (Pirenaica), Teruel (Teruel-Mequinenza), Sud (Puertollano και Peñarroya). Οι ανθρακοφόροι περιοχές της Ισπανίας είναι μικρές, αποκλεισμένες γεωγραφικά και εξαρτώμενες σε μεγάλο βαθμό από τη μεταλλευτική δραστηριότητα. Αυτό έχει άμεση επίδραση στις δυνατότητες μετατροπής και αναβίωσης της βιομηχανίας και, ως εκ τούτου, στο επίπεδο απασχόλησης. Το σχέδιο της Ισπανίας για την ανθρακοβιομηχανία συνοδεύτηκε και αυτό από ένα σχέδιο εναλλακτικής ανάπτυξης των μεταλλευτικών κοινοτήτων. Η παραγωγή κατανέμεται σε 52 επιχειρήσεις, κατά κύριο λόγο ιδιωτικές: μετά την πρόσφατη ιδιωτικοποίηση της Endesa, η μόνη εξαίρεση είναι η Hunosa, η οποία απορρόφησε την εταιρεία Minas de Figaredo το 1998. Οι εργαζόμενοι είναι περίπου 15.600, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται υπεργολαβικά. Μόνον οκτώ επιχειρήσεις παράγουν άνω του ενός εκατομ. τόνων ανά έτος και δέκα άλλες άνω των 100.000 τόνων ανά έτος. Με την απόφαση 98/637/EKAX της 3ης Ιουνίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε σύμφωνη γνώμη σχετικά με το δεύτερο μέρος του σχεδίου εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας, το οποίο αφορά τα έτη 1998-2002· το σχέδιο αυτό προβλέπει ετήσια μείωση της παραγωγής, η οποία δεν πρέπει να υπερβεί τα 14,5 εκατομ. τόνους το 2002.

3.3. Γαλλία

Στη Γαλλία, η εξόρυξη άνθρακα συγκεντρώνεται σήμερα στις περιοχές της Λωραίνης, με δύο υπόγεια ανθρακωρυχεία σε λειτουργία (Merlebach La Houve), που θα κλείσει τον Ιούλιο του 2005, και του Centre-Midi, με πέντε ανθρακωρυχεία, από τα οποία ένα μόνον είναι υπόγειο (Gardanne, στη Προβηγκία), όπου απασχολούνται 6.945 άτομα, από τα οποία τα 2.981 υπογείως. Η μόνη επιχείρηση εκμετάλλευσης, η Charbonnages de France, ανήκει στο δημόσιο. Μέσα από μια διαδικασία μείωσης της παραγωγικής ικανότητας που άρχισε πριν από πολλά χρόνια και η οποία εξηγείται ουσιαστικά από τις δυσμενείς γεωλογικές συνθήκες, απωλέσθηκαν περισσότερες από 23.000 θέσεις εργασίας από το 1996 έως το 2001. Με βάση το εθνικό σύμφωνο για τον άνθρακα, που συνάφθηκε μεταξύ των κοινωνικών εταίρων το 1995, η τάση αυτή θα συνεχιστεί τα προσεχή έτη, μέχρι την οριστική παύση της εξόρυξης άνθρακα το 2005. Η σοβαρότητα των κοινωνικών και περιφερειακών προβλημάτων δεν επέτρεψε στη γαλλική κυβέρνηση να τηρήσει τη προθεσμία του έτους 2002 που προβλέπεται από την απόφαση αριθ. 3632/93/EKAX. Η ουσία είναι πάντως ότι οι γαλλικές αρχές κατανόησαν ότι δεν υπάρχει καμιά προοπτική για τη γαλλική ανθρακοβιομηχανία να καταστεί ανταγωνιστική μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα και ακολούθησαν αποφασιστικά την οδό της μείωσης της δραστηριότητας και των προγραμματισμένων παύσεων λειτουργίας

των ανθρακωρυχείων. Σύμφωνα με τη Charbonnages de France, το κόστος παραγωγής ανέρχεται σε 1.267 FRF ανά τόνο, έναντι 335 FRF που είναι η τιμή της αγοράς. Σε πρόσφατη έκθεσή του, το Ελεγκτικό Συνέδριο καλεί την κυβέρνηση να συνεχίσει χωρίς καθυστέρηση το πρόγραμμα παύσης λειτουργίας των ανθρακωρυχείων, αναφέροντας ότι από το 1970 έως το 2000 δαπανήθηκαν 233 δισεκατ. FRF.

3.4. Ηνωμένο Βασίλειο

Επί πολλά έτη, το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξε η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα άνθρακα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο τομέας υποβλήθηκε σε δραστική αναδιάρθρωση, ιδίως επ' ευκαιρία της ιδιωτικοποίησης της British Coal Corporation το 1994, μετά την οποία ο αριθμός μεγάλων ανθρακωρυχείων σε λειτουργία μειώθηκε από 241 το 1976 σε 18 σήμερα. Σε αυτά προστίθενται πενήντα περίπου μικρά ανθρακωρυχεία (με δυναμικό κάτω των 100 ατόμων) και ορισμένες περιοχές επιφανειακής εξόρυξης. Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, ο αριθμός εργαζομένων έπεσε στα τέλη του 2001 από άνω των 300.000 σε 12.712 (από τους οποίους άνω των 9.294 υπογείως) και η παραγωγή από 125 εκατομ. τόνους σε περίπου 32 εκατομ. τόνους.

Μετά την περάτωση της ιδιωτικοποίησης της British Coal Corporation στις 31 Δεκεμβρίου 1994, η ανθρακοβιομηχανία του Ηνωμένου Βασιλείου αποτελείται αποκλειστικά από ιδιωτικές επιχειρήσεις. Η μεγαλύτερη είναι η UK Coal plc¹⁰ (με συνολικά 13 ανθρακωρυχεία: Clipstone, Daw Mill, Ellington, Harworth, Kellingley, Maltby, Rotherham Prince of Wales, Riccall/Whitemore Mine, Rossington, Stillingfleet Combine, Thoresby, Welbeck, Wistow Mine¹¹), ενώ οι Betws Anthracite, Hatfield Coal Company, Goire Tower Anthracite Company, Scottish Coal και Blenkinsopp Collieries εκμεταλλεύονται η καθεμιά από ένα ανθρακωρυχείο. Η Celtic Energy εκμεταλλεύεται πολυάριθμες περιοχές επιφανειακής εξόρυξης. Χάρη στη συγκέντρωση της δραστηριότητας στα πλέον παραγωγικά ανθρακωρυχεία και στις έντονες και παρατεταμένες προσπάθειες βελτίωσης της απόδοσης, οι επιχειρήσεις έχουν κόστος παραγωγής που προσεγγίζει πολύ τις τιμές που επικρατούν στην παγκόσμια αγορά. Σήμερα, παρά τη σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας, οι εθνικές επιχειρήσεις υφίστανται τον ανταγωνισμό του εισαγόμενου άνθρακα και κυρίως του φυσικού αερίου. Ο εισαγόμενος άνθρακας, εκτός από την ανταγωνιστική τιμή του, έχει το πλεονέκτημα των λιγότερων εκπομπών CO₂, πράγμα που επιτρέπει στις επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να συμμορφώνονται πιο εύκολα προς τους αυστηρούς περιορισμούς σε ό,τι αφορά τις εκπομπές: το φυσικό αέριο, όχι μόνο παράγει λιγότερες ρυπογόνους ουσίες αλλά επιτρέπει επίσης, χάρη στους στροβίλους φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου (TGCC), απόδοση μετατροπής της θερμικής ενέργειας σε ηλεκτρική άνω του 50%, με σχετικά μικρή επένδυση. Το 1999 και 2000, η κατάσταση άρχισε να γίνεται όλο και πιο κρίσιμη εξαιτίας ταυτόχρονα της ταχύρρυθμης πτώσης των τιμών άνθρακα στις διεθνείς αγορές και του υψηλού επιπέδου του εθνικού νομίσιματος, ενώ η επικείμενη λήξη αναστολής στην εκχώρηση νέων αδειών για την κατασκευή ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών που λειτουργούν με αέριο προμηνύει ότι η κατάσταση θα επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο. Η βρετανική κυβέρνηση, θεωρώντας ότι οι δυσχέρειες της εθνικής εξορυκτικής βιομηχανίας είναι συγκυριακού χαρακτήρα και ότι υπάρχουν ακόμη προοπτικές επιστροφής σε επαρκή απόδοση μεσοπρόθεσμα, με επιστολή της στις 26 Ιουλίου 2000, κοινοποίησε σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας της, καθώς και ένα σχέδιο ενισχύσεων ονομαζόμενο «UK Coal Operating Aid Scheme», για την περίοδο από 17 Απριλίου 2000 έως 23 Ιουλίου 2002. Στις 15 Νοεμβρίου 2000, η Ευρωπαϊκή

¹⁰ Άλλοτε RJB Mining.

¹¹ Τα ορυχεία Riccall/Whitemore, Stillingfleet και Wistow είναι επίσης γνωστά ως «σύμπλεγμα Selby».

Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της εθνικής ανθρακοβιομηχανίας που προαναφέρθηκε, το οποίο προβλέπει χρηματοδοτική ενίσχυση των επιχειρήσεων του τομέα, συνολικού ύψους όχι άνω των 110 εκατομ. λιρών στερλινών (GBP). Στη συνέχεια, εγκρίθηκε να αυξηθεί το ποσό αυτό σε 170 εκατ. GBP. Οι ενισχύσεις αυτές χορηγήθηκαν με σκοπό να καταστούν οι μονάδες παραγωγής ανταγωνιστικές μετά τη λήξη της συνθήκης ΕΚΑΧ. Ταυτόχρονα, ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας, (*Secretary of State for Trade and Industry*), ανήγγειλε ότι θα εγκαταλειφθεί η πολιτική περιορισμού των αδειών κατασκευής νέων ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών που θα λειτουργούν με φυσικό αέριο, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για έξι νέους σταθμούς.

3.5. Άλλα κράτη μέλη

Η παραγωγή άνθρακα έπαυσε το 1992 στο Βέλγιο και το 1994 στην Πορτογαλία. Σε καμία άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν καταγράφηκε αξιοσημείωτη παραγωγή.

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ

Η παρούσα έκθεση αφορά τα μέτρα όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 1 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, δηλαδή:

- κάθε μέτρο ή άμεση ή έμμεση παρέμβαση των δημοσίων αρχών συνδεδεμένη με την παραγωγή, την εμπορία ή το εξωτερικό εμπόριο που, ακόμα και αν δεν επιβαρύνει τους δημόσιους προϋπολογισμούς, προσδίδει οικονομικό πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις της βιομηχανίας άνθρακα μετριάζοντας τις δαπάνες τις οποίες φυσιολογικά θα έπρεπε να αναλάβουν·
- τη χρήση, προς άμεσο ή έμμεσο όφελος της ανθρακοβιομηχανίας, εισφορών που έχουν καταστεί υποχρεωτικές με παρέμβαση των δημοσίων αρχών, χωρίς να χρειάζεται να γίνεται διάκριση εάν η ενίσχυση χορηγείται από το κράτος ή από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς που ορίζει το κράτος για τη διαχείριση της ενίσχυσης·
- τα στοιχεία ενίσχυσης που ενδεχομένως περιέχουν τα μέτρα χρηματοδότησης που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για τις επιχειρήσεις άνθρακα, τα οποία δεν θεωρούνται κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου παρεχόμενο σε μια εταιρεία σύμφωνα με τις φυσιολογικές πρακτικές στην οικονομία της αγοράς.

Η παρούσα έκθεση ακολουθεί την ταξινόμηση των ενισχύσεων που ορίζεται στα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, δηλαδή διαχωρίζει τις ενισχύσεις σε ενισχύσεις λειτουργίας, μείωσης της δραστηριότητας, κάλυψης των έκτακτων δαπανών, ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη και σε ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή, σε όλες τις αιτήσεις που ενέκρινε σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ, επαλήθευσε εάν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη είχαν δώσει όλες τις υποχρεωτικές πληροφορίες, και με βάση αυτές, έλεγξε τη συμβατότητά τους με τους στόχους και τα γενικά κριτήρια που αναφέρει το άρθρο 2 της εν λόγω απόφασης, και την τήρηση των προβλεπόμενων διατάξεων, ήτοι ιδίως:

- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του άρθρου 3 της απόφασης που προαναφέρθηκε: η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ

κόστους παραγωγής και τιμής που επικρατεί στη διεθνή αγορά· απαγορεύεται η εμπορία άνθρακα σε τιμή κατώτερη από εκείνη του άνθρακα περιεμφερούς ποιότητας από τρίτες χώρες· η ενίσχυση δεν πρέπει να επιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ χρηστών· αρχή της ετήσιας ρύθμισης.

- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του άρθρου 4 της απόφασης που προαναφέρθηκε: αναγκαιότητα υποβολής και τήρησης ενός σχεδίου παύσης της λειτουργίας ή μείωσης της δραστηριότητας.
- Για τις ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του άρθρου 5 της απόφασης που προαναφέρθηκε: η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει το κόστος το οποίο πρόκειται να καλύψει· αυστηρός περιορισμός μόνο στο κόστος που αναφέρεται ρητά σε παράρτημα της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Αξιολογώντας τις ενισχύσεις, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι είναι απόλυτα αναγκαίο να μετριαστούν όσο το δυνατόν περισσότερο, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, οι κοινωνικές και περιφερειακές συνέπειες που θα επιφέρει η αναδιάρθρωση της εξορυκτικής δραστηριότητας. Ταυτόχρονα, έλεγξε εάν οι ενισχύσεις είναι συμβατές με την ορθή λειτουργία της κοινής αγοράς.

Η κατανομή του συνολικού όγκου των ενισχύσεων που χορήγησαν τα κράτη μέλη μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών ενισχύσεων δίδει άλλωστε αρκετά σαφή εικόνα της πολιτικής άνθρακα που ακολουθείται σε εθνικό επίπεδο και της κατάστασης προόδου της διαδικασίας εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης. Υπενθυμίζεται τέλος ότι δεν περιλαμβάνονται οι τυχόν παρεμβάσεις για άλλους λόγους, όπως παραδείγματος χάρη, οι ειδικές κοινωνικές παροχές που αναλαμβάνουν τα κράτη βάσει της ειδικής εισφοράς που προβλέπεται από το άρθρο 56 της συνθήκης EKAX.

Πίνακας 4

Ενισχύσεις εγκριθείσες για την περίοδο 1994-2001

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Γερμανία								
- σε λειτουργία*	¹² 4845,8	4784,2	¹³ 5361,8	3280,5	2667,2	2665,9	2003,2	1789,5
- μείωση της δραστηριότητας**	0,0	0,0	0,0	1637,7	1606,8	1646,4	1604,4	965,8
- λοιπές***	181,4	106,7	104,7	412,0	513,4	388,2	1086,0	1400,9
Ισπανία								
- σε λειτουργία*	249,1	298,8	310,3	285,4	355,6	327,8	292,7	274,3
- μείωση της δραστηριότητας**	499,9	501,3	462,8	419,1	403,2	399,6	405,6	350,2
- λοιπές***	205,6	255,3	255,1	363,8	400,5	343,9	422,8	444,6
Γαλλία								
- σε λειτουργία*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- μείωση της δραστηριότητας**	298,0	56,9	87,6	371,1	383,7	354,3	389,6	318,6
- λοιπές***	614,8	612,3	592,3	585,1	614,9	630,4	620,6	642,3
Πορτογαλία								
- σε λειτουργία*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- μείωση της δραστηριότητας**	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- λοιπές***	3,6	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο								
- σε λειτουργία*	20,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	142,9	81,3
- μείωση της δραστηριότητας**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- λοιπές***	870,0	1622,8	512,8	512,3	1317,2	0,0	0,0	0,0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΕ								
- σε λειτουργία*	5115,0	5081,0	5673,4	3565,9	3022,7	2993,7	2438,8	2145,1
- μείωση της δραστηριότητας**	799,7	558,1	550,4	2427,9	2393,7	2400,2	2399,7	1634,6
- λοιπές***	1875,4	2595,7	1465,8	1861,6	2846,0	1362,5	2129,5	2487,8
Ενισχύσεις €-								
ECU/τόνο	68,31	42,57	51,33	35,73	34,56	34,95	34,42	37,14
- σε λειτουργία*	71,90	53,35	51,30	135,76	152,09	155,65	159,87	125,25
- μείωση της δραστηριότητας**								

Δεδομένα εκφρασμένα σε εκατομ. ECU/ευρώ· οι κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες εγκρίθηκαν σε εθνικό νόμισμα, μετατράπηκαν σε ECU/ευρώ με μέσο συντελεστή μετατροπής εκείνον του οικονομικού έτους αναφοράς.

*: ενισχύσεις που χορηγήθηκαν βάσει του άρθρου 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

** : ενισχύσεις που χορηγήθηκαν βάσει του άρθρου 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

***: δαπάνες που κληρονομήθηκαν από το παρελθόν βάσει της απόφασης αριθ. 2064/86/EKAX και ενισχύσεις που χορηγήθηκαν βάσει των άρθρων 5, 6 και 7 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

¹² Λαμβανομένης υπόψη της χρήσης 5.350 εκατ. DEM (2.779 εκατ. ευρώ) από το πιστωτικό όριο για την απόσβεση των χρεών του ταμείου αποζημιώσεων, βάσει του γερμανικού νόμου της 19ης Ιουλίου 1994, για την ασφάλεια εφοδιασμού των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε άνθρακα.

¹³ Ενισχύσεις ύψους 5.370,2 εκατ. ευρώ που αρχικά είχαν εγκριθεί αλλά χρησιμοποιήθηκαν κατά παράβαση των διατάξεων της απόφασης όσον αφορά το ποσό των 3,75 εκατ. DEM από την επιχείρηση Sophia Jacoba GmbH και όσον αφορά το ποσό 9,8 εκατ. DEM από την επιχείρηση Preussag Anthrazit GmbH.

Σε σύγκριση με το 1994, διαπιστώνεται κάποια μείωση, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις λειτουργίας, των παρεμβάσεων ανά τόνο άνθρακα, σύμφωνα με την αρχή της προοδευτικής μείωσης των ενισχύσεων που ορίζονται στην απόφαση αριθ. 3632/93/EKAX. Από την άλλη πλευρά, η αυξανόμενη χορήγηση ενισχύσεων για τη μείωση της δραστηριότητας επιφέρει αύξηση του συνολικού ποσού, με αποτέλεσμα να μειώνεται έτσι η πραγματική σημασία του αποτελέσματος. Ο στόχος μιας κοινοτικής ανθρακοβιομηχανίας εμπορικά ανταγωνιστικής στις διεθνείς αγορές φαίνεται να απομακρύνεται όλο και περισσότερο, παρά τις σημαντικές προσπάθειες των παραγωγών επιχειρήσεων να βελτιώσουν την παραγωγικότητά τους, τόσο από τεχνολογική άποψη όσο και άποψη οργάνωσης. Το αποτέλεσμα αυτό εξηγείται από δύο ουσιαστικούς λόγους. Πρώτον, εξαιτίας της προοδευτικής εξάντλησης των πιο εύκολων στην πρόσβαση κοιτασμάτων, το μέταλλευμα πρέπει να εξορύσσεται υπό όλο και πιο δυσχερείς γεωλογικές συνθήκες και σε όλο και μεγαλύτερα βάθη, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις υπερβαίνουν τα 1.500 μέτρα· εξάλλου, η εφαρμογή αυστηρότερων ρυθμίσεων σε ό,τι αφορά την υγιεινή και την ασφάλεια εργασίας στα ορυχεία και σε ό,τι αφορά το περιβάλλον επέφερε αναπόφευκτα αύξηση του κόστους. Έτσι, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, το κόστος παραγωγής δεν σημείωσε την αναμενόμενη πτώση. Δεύτερον, ακόμη και εάν η τιμή του άνθρακα αυξήθηκε αισθητά στις διεθνείς αγορές κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους, υπάρχει απάντοτε μεγάλη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της τιμής εισαγωγής. Αυτό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες: πολλές μη ευρωπαϊκές χώρες παραγωγοί, που δραστηριοποιούνταν ήδη στις διεθνείς αγορές, υιοθέτησαν πιο αποτελεσματικές μεθόδους εξόρυξης οι οποίες ευνοούνται από πιο ευνοϊκές γεωλογικές συνθήκες· άλλες, όπως η Κίνα, η οποία στο παρελθόν παρήγαγε αποκλειστικά για την εσωτερική της αγορά, άρχισαν να εξάγουν άνθρακα, ασκώντας άλλωστε επιθετικές εμπορικές πολιτικές· τέλος, άλλες χώρες που εξάγουν κατά παράδοση, ιδίως η Ινδονησία και η Νότιος Αφρική, βρίσκονται σε μια ιδιαίτερη συγκυρία που χαρακτηρίζεται από την κατά το μάλλον ή ήττον σημαντική υποτίμηση του εθνικού τους νομίσματος και από την επείγουσα ανάγκη να προμηθευτούν ισχυρό ξένο νόμισμα.

Εν περιλήψει, η διαφορά μεταξύ κόστους παραγωγής της κοινοτικής ανθρακοβιομηχανίας και τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές, κύρια βάση υπολογισμού για τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων, μειώθηκε κάπως κατά το τελευταίο έτος αλλά παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Στην πράξη, η μόνη σημαντική μείωση διαπιστώνεται στην Πορτογαλία, όπου οι δραστηριότητες εξόρυξης έπαυσαν ολοκληρωτικά στα τέλη του 1994, και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο διατηρώντας πάντοτε σημαντική εξορυκτική δραστηριότητα, μείωσε την παραγωγή του με δραστικό τρόπο, διατηρώντας σε λειτουργία μόνο τα πλέον αποδοτικά ορυχεία. Η θέση της Γαλλίας, η οποία προβλέπει πλήρη παύση της εξορυκτικής της δραστηριότητας το 2005, είναι ενδεικτική. Η Γερμανία και η Ισπανία, οι οποίες δεν έχουν λάβει οριστική απόφαση και ακολουθούν πιο βαθμιαία αντιμετώπιση, καταβάλλουν επίσης σημαντικές προσπάθειες αναδιάρθρωσης υπαγορευόμενες περισσότερο από τα προβλήματα κοινωνικής φύσεως και περιφερειακής συνοχής παρά από κάποια ρεαλιστική προοπτική να φθάσει η ανθρακοβιομηχανία το όριο οικονομικής ισορροπίας.

Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από τα διάφορα κράτη μέλη περιγράφονται στη συνέχεια λεπτομερώς.

4.1. Γερμανία

Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις της Γερμανίας υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας βάσει των άρθρων 3 και 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX περιορίζονται, από το οικονομικό έτος 1996, στη χορήγηση ενίσχυσης για τον οπτάνθρακα που προορίζεται για τη χαλυβουργία, τη χορήγηση ενίσχυσης για τον άνθρακα ατμοπαραγωγής που προορίζεται για την ηλεκτροπαραγωγή, καθώς και για την πριμοδότηση των ανθρακωρύχων (*Bergmannsprämie*). Οι ενισχύσεις αυτές αποσκοπούν στην κάλυψη της διαφοράς μεταξύ κόστους παραγωγής και τιμής πώλησης, η διαπραγμάτευση της οποίας γίνεται ελεύθερα με βάση τους όρους που επικρατούν στις παγκόσμιες αγορές για τον άνθρακα παρεμφερούς ποιότητας από τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, η παραγωγή που προορίζεται για κατανάλωση από τα νοικοκυριά και τη βιομηχανία πρέπει να πωλείται σε τιμές που καλύπτουν το κόστος παραγωγής. Οι ενισχύσεις αυτές εγκρίθηκαν από την Επιτροπή αφού ελήφθησαν δεόντως υπόψη οι κοινωνικές και περιφερειακές επιπτώσεις αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας. Το ποσοστό ανεργίας στις συγκεκριμένες περιοχές είναι όντως αισθητά υψηλότερο από ό,τι στην υπόλοιπη χώρα· σε αυτές τις περιοχές χορηγούνται επίσης ευρέως ενισχύσεις από το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, με βάση τις προτεραιότητες του στόχου αριθ. 2. Αυτές οι ενισχύσεις εγγράφονται στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό και ανταποκρίνονται έτσι στις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Για το 2001, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας (βάσει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ύψους 9.180 εκατομ. DEM (4.693,7 εκατομ. ευρώ). Τα πλέον σημαντικά ποσά από την ενίσχυση αυτή είναι:

- α) μια ενίσχυση λειτουργίας στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 3.847 εκατομ. DEM (1.966,9 εκατομ. ευρώ)·
- β) μια ενίσχυση μείωσης της εξορυκτικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 της απόφασης, ύψους 3.138 εκατομ. DEM (1.604,4 εκατομ. ευρώ)·
- γ) μια ενίσχυση για το καθεστώς διατήρησης του εργατικού δυναμικού που εργάζεται υπογείως στα υπόγεια ανθρακωρυχεία (*Bergmannsprämie*) στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης, ύψους 71 εκατομ. DEM (36,3 εκατομ. ευρώ)·
- δ) μια ενίσχυση κάλυψης των έκτακτων δαπανών στο πλαίσιο του άρθρου 5 της απόφασης, ύψους 2.124 εκατομ. DEM (1.086 εκατομ. ευρώ).

Οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που αναφέρονται στο σημείο α), ύψους 3.847 εκατομ. DEM, έχουν ως στόχο να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ κόστους παραγωγής και τιμής πώλησης που επικρατεί στην παγκόσμια αγορά για τον άνθρακα παρεμφερούς ποιότητας από τρίτες χώρες. Οι ενισχύσεις που προαναφέρθηκαν χορηγήθηκαν αποκλειστικά για την κάλυψη των απωλειών που υπέστησαν οι περιοχές παραγωγής, οι οποίες ανταποκρίνονται στα κριτήρια προοπτικής οικονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, όπως ορίζει το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, και το άρθρο 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Η ενίσχυση που προβλέπεται για τη μείωση της εξορυκτικής δραστηριότητας, ύψους 3.138 εκατομ. DEM, που αναφέρεται στο σημείο β), χορηγήθηκε στα ανθρακωρυχεία Westfalen, Gttelborn/Reden και Ewald/Hugo, τα οποία έκλεισαν το 2000, στα ανθρακωρυχεία Auguste Victoria και Blumenthal/Haard τα οποία προβλέπεται να ομαδοποιηθούν, με μερικό κλείσιμο,

το 2001, και τα ανθρακωρυχεία Friedrich Heinrich/Rheinland και Niederberg για τα οποία θα ληφθεί το ίδιο μέτρο το 2002. Τέλος, η ενίσχυση θα καλύψει τις απώλειες που υπέστησαν τα ανθρακωρυχεία τα οποία προβλέπεται να κλείσουν μετά το 2002.

Η παρέμβαση ύψους 71 εκατομ. DEM που αναφέρεται στο σημείο γ) και προορίζεται για τη χρηματοδότηση των πριμ προς τους ανθρακωρύχους της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας (*Bergmannsprämie*), ήτοι 10 DEM ανά υπόγεια θέση εργασίας, αποτελεί κίνητρο με στόχο να ενθαρρυνθεί το εξειδικευμένο προσωπικό να εργάζεται υπογείως και να εξορθολογιστεί η παραγωγή. Καλύπτει έμμεσα ένα μέρος της διαφοράς μεταξύ κόστους παραγωγής και προβλέψιμων εσόδων. Εξάλλου, η ενίσχυση αυτή μετριάζει επίσης το κόστος παραγωγής και πρέπει επομένως να εξεταστεί σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX.

Η ενίσχυση ύψους 2.124 εκατομ. DEM για την κάλυψη των έκτακτων δαπανών, που αναφέρεται στο σημείο δ), προορίζεται για την κάλυψη του κόστους που προκύπτει ή προέκυψε από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας και το οποίο δεν σχετίζεται με την τρέχουσα παραγωγή (δαπάνες κληρονομημένες από το παρελθόν) όπως: οι πληρωμές των κοινωνικών παροχών εξαιτίας της πρόωρης συνταξιοδότησης εργαζομένων, οι υπόλοιπες έκτακτες δαπάνες, οι δωρεάν παραδόσεις άνθρακα στους εργαζόμενους που έχασαν τη θέση εργασίας τους λόγω αναδιάρθρωσης και εξορθολογισμού, και την πληρωμή συντάξεων και αποζημιώσεων εκτός νομικού συστήματος στους εργαζόμενους που έχασαν την εργασία τους λόγω αναδιάρθρωσης και εξορθολογισμού και σε όσους είχαν δικαίωμα πριν την αναδιάρθρωση. Από τεχνική και δημοσιονομική άποψη, η ενίσχυση πρόκειται να καλύψει τις πρόσθετες εργασίες βελτίωσης της ασφάλειας στο υπέδαφος που είναι πλέον αναγκαίες εξαιτίας των αναδιαρθρώσεων, καθώς επίσης θα καλύψουν τις εξαιρετικές ενδογενείς υποτιμήσεις που οφείλονται στην αναδιάρθρωση της βιομηχανίας. Η ενίσχυση αυτή, η οποία χορηγήθηκε βάσει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, αναφέρεται ρητά στον τίτλο II, σημεία α), β), γ), δ), στ) και ια) του παραρτήματος της εν λόγω απόφασης.

Η άνοδος του ποσού που καταβλήθηκε ως προς το προηγούμενο έτος εξηγείται από το κλείσιμο κατά τη διάρκεια του έτους τριών μονάδων παραγωγής, των ορυχείων της Westfalen, G ttelborn/Reden και Ewald/Hugo που ήδη αναφέρθηκαν.

4.2. Ισπανία

Για το 2001, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας (βάσει των άρθρων 3, 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ύψους 186.541 εκατομ. pesetas (ESP) (1.121,1 εκατομ. ευρώ). Τα πλέον σημαντικά ποσά από την ενίσχυση αυτή είναι:

- μια ενίσχυση λειτουργίας στο πλαίσιο του άρθρου 3 της απόφασης αριθ.3632/93/EKAX, ύψους 45.636.499.056 ESP (274.280.883,34 ευρώ)·
- μια ενίσχυση για την αναδιάρθρωση της εξορυκτικής δραστηριότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 της απόφασης, ύψους 58.271 εκατομ. ESP (350.215.763,35 εκατομ. ευρώ)· το εγκριθέν ποσό των 58.271 εκατ. ESP θα αφαιρεθεί από τις αποζημιώσεις που θα καταβληθούν ενδεχομένως στην HUNOSA με βάση την πίστωση φόρου για την φορολόγηση των εταιρειών, μετά την ενοποίηση των ισολογισμών των επιχειρήσεων που έχουν ενταχθεί στην SEPI·

- μια ενίσχυση για την κάλυψη των έκτακτων δαπανών στο πλαίσιο του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ύψους 59.507 εκατ. ESP (357.644.272,96 ευρώ), με σκοπό να καλυφθούν οι έκτακτες κοινωνικές δαπάνες που θα καταβληθούν για τους εργαζόμενους που θα χάσουν την εργασία τους εξαιτίας των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και μείωσης της δραστηριότητας της ισπανικής ανθρακοβιομηχανίας·
- μια ενίσχυση ύψους 14.475 εκατομ. ESP (86.996.502,11 ευρώ) για την κάλυψη έκτακτων δαπανών, βάσει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, με σκοπό να καλυφθεί το τεχνικό κόστος κλεισίματος των ανθρακωρυχείων που απορρέει από τα μέτρα εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και μείωσης της δραστηριότητας της ισπανικής ανθρακοβιομηχανίας.

Η Επιτροπή θα αποφανθεί αργότερα όταν θα έχει όλες τις συμπληρωματικές πληροφορίες που έχει ζητήσει από την Ισπανία για τα εξής ποσά :

- μια ενίσχυση λειτουργίας βάσει του άρθρου 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ύψους 1.115.500.944 ESP (6.704.295,70 ευρώ) στην εταιρεία Gonzalez y Diez S.A·
- μια ενίσχυση μείωσης της δραστηριότητας βάσει του άρθρου 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ύψους 6.000 εκατ. ESP (36.060.726,26 ευρώ) στην εταιρεία HUNOSA και 287 εκατ. ESP (1.724.904,74 ευρώ) στην επιχείρηση Minas de la Camocha S.A.
- μια ενίσχυση για την κάλυψη των έκτακτων δαπανών βάσει του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX, ύψους 14.475 εκατ. ESP (86.996.502,11 ευρώ), 4.795 εκατ. ESP στην επιχείρηση HUNOSA και 394 εκατ. ESP στην επιχείρηση Gonzalez y Diez S.A.

Η ενίσχυση λειτουργίας ύψους 45.636.499.056 ESP (274.280.883,34 ευρώ) προορίζεται για την κάλυψη των απωλειών εκμετάλλευσης 42 επιχειρήσεων με συνολική παραγωγή, όπως προβλέπεται για το 2001, 10.706.900 τόνων. Το μέσο κόστος παραγωγής το 1999, σε τιμές 1992, των επιχειρήσεων που δέχονται ενισχύσεις βάσει του άρθρου 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX κυμαίνεται στα 73,37 ευρώ/ΤΙΑ. Αυτό το κόστος παραγωγής κατανέμεται ως εξής :

- 4,23% της παραγωγής με κόστος κάτω των 60 ευρώ/ΤΙΑ
- 52,72% της παραγωγής με κόστος μεταξύ 60 και 79 ευρώ/ΤΙΑ
- 29,39% της παραγωγής με κόστος μεταξύ 80 και 99 ευρώ/ΤΙΑ
- 13,66% της παραγωγής με κόστος άνω των 100 ευρώ/ΤΙΑ.

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η τάση μείωσης του κόστους, σε τιμές 1992, που παρατηρήθηκε κατά την περίοδο 1994-1999 θα διατηρηθεί το 2001. Η μείωση που προβλέπεται για το 2001 ως προς το 1994, σε τιμές 1992, θα είναι 18,5%.

Η ενίσχυση μείωσης της δραστηριότητας, ύψους 58.271 εκατ. ESP (350.215.763,35 ευρώ), προορίζεται για την κάλυψη των απωλειών εκμετάλλευσης των επιχειρήσεων που αναφέρονται στην υποσημείωση, οι οποίες έχουν εγγραφεί στα προγράμματα κλεισίματος ή/και μείωσης της δραστηριότητας, σύμφωνα με το άρθρο 4 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX¹⁴. Οι ενισχύσεις μείωσης της δραστηριότητας αφορούν συνολικά 3.200.000 τόνους ετήσιας παραγωγικής ικανότητας.

Η ενίσχυση ύψους 59.507 εκατ. ESP (357.644.272,96 ευρώ) προορίζεται για την κάλυψη, εξαιρουμένων των δαπανών κοινωνικών παροχών που θα αναλάβει το κράτος βάσει της ειδικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 56 της συνθήκης EKAX, των αποζημιώσεων που θα καταβληθούν στους εργαζόμενους των ισπανικών επιχειρήσεων, οι οποίοι θα αποχωρήσουν ή θα υποχρεωθούν να αποχωρήσουν με πρόωρη συνταξιοδότηση μετά την εφαρμογή του σχεδίου εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και μείωσης της δραστηριότητας της ισπανικής ανθρακοβιομηχανίας. Μέρος της ενίσχυσης αυτής, 37.507 εκατ. ESP (225.421.609,99 ευρώ), θα χορηγηθεί στην επιχείρηση HUNOSA για την κάλυψη του κόστους πρόωρης συνταξιοδότησης των εργαζομένων που θα παύσουν τη δραστηριότητά τους πριν την 1η Ιανουαρίου 2001, καθώς και των 500 εργαζομένων που θα παύσουν τη δραστηριότητά τους εντός του 2001. Αυτό το μέρος της ενίσχυσης θα χορηγηθεί στην επιχείρηση HUNOSA μέσω της SEPI. Το υπόλοιπο ποσό, 22.000 εκατ. ESP (132.222.662,96 ευρώ), προορίζεται για τις αποζημιώσεις που θα καταβληθούν σε περίπου 7.200 εργαζόμενους, οι οποίοι θα συνταξιοδοτηθούν πρόωρα από άλλες επιχειρήσεις στα τέλη του 2001, εξαιτίας των μέτρων εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και μείωσης της δραστηριότητας.

Η ενίσχυση 14.475 εκατ. ESP (86.996.502,11 ευρώ), την οποία προτείνει να χορηγήσει η Ισπανία, προορίζεται για να καλυφθεί η μείωση της αξίας των ακινητοποιημένων στοιχείων του ενεργητικού των ανθρακοβιομηχανιών που πρέπει να κλείσουν πλήρως ή εν μέρει, καθώς και για την κάλυψη άλλων έκτακτων εξόδων ούτως ώστε να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να καλύψουν το κόστος που θα προκύψει ή θα έχει προκύψει από το βαθμιαίο κλείσιμό τους λόγω αναδιάρθρωσης της ανθρακοβιομηχανίας. Μέρος της ενίσχυσης αυτής, 5.193 εκατ. ESP (31.210.558,6 ευρώ), προβλέπεται για την επιχείρηση HUNOSA το οποίο θα χορηγηθεί μέσω της SEPI. Το υπόλοιπο, 9.676 εκατ. ESP (58.153.931,22 ευρώ), θα χορηγηθεί σε άλλες επιχειρήσεις που θα αναδιρθρώσουν ή θα μειώσουν τις δραστηριότητές τους.

4.3. Γαλλία

Για το 2001, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις προς την ανθρακοβιομηχανία (βάσει των άρθρων 4 και 5 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) συνολικού ύψους 6.503 εκατομ. γαλλικών φράγκων (FRF) (991,4 εκατομ. ευρώ). Τα πλέον σημαντικά μέρη της ενίσχυσης είναι:

---

¹⁴ HUNOSA 53.513 εκατ. ESP (321.619.607,42 ευρώ), Minas de la Camocha S.A. 4.743 εκατ. ESP (28.506.004,11 ευρώ), υπόγεια ανθρακορυχεία ENDESA 635 εκατ. ESP (3.816.426,86 ευρώ), υπόγεια ανθρακορυχεία ENCASUR 328 εκατ. ESP (1.971.319,70 ευρώ), Antracitas de Guillón 782 εκατ. ESP (4.699.914,66 ευρώ), Coto Minero Jove S.A. 667 εκατ. ESP (4.008.750,74 ευρώ), Industrial y Comercial Minera S.A. (INCOMISA) 144 εκατ. ESP (865.457,43 ευρώ), Mina Escobal S.L. 51 εκατ. ESP (306.516,17 ευρώ), Minas de Escucha S.A. 351 εκατ. ESP (2.109.552,49 ευρώ), Minas de Valdeloso S.L. 120 εκατ. ESP (721.214,53 ευρώ), Promotora de Minas de Carbón S.A. 298 εκατ. ESP (1.791.016,07 ευρώ) και Virgilio Riesco S.A. 186 εκατ. ESP (1.117.882,51 ευρώ). Το υπόλοιπο ύψους 2.740 εκατ. ESP (16.467.731,66 ευρώ) προορίζεται για 13 επιχειρήσεις που θα μειώσουν την παραγωγική ικανότητά τους.

- μια ενίσχυση μείωσης της δραστηριότητας, μέγιστου ύψους 2.080 εκατομ. FRF (317,1 εκατομ. ευρώ), με σκοπό να καλυφθούν οι απώλειες εκμετάλλευσης·
- μια ενίσχυση μείωσης της δραστηριότητας, μέγιστου ύψους 210 εκατομ. FRF (32,0 εκατομ. ευρώ), για να καλυφθούν οι οφειλόμενοι το 2001 τόκοι για το μέρος των δανείων που εξέδωσε η Charbonnages de France το 1997, 1998 και 1999, με σκοπό να αντισταθμιστούν οι απώλειες εκμετάλλευσης κατά τα έτη αυτά, οι οποίες δεν καλύπτονται από άμεσες επιχορηγήσεις ή εισφορές κεφαλαίου·
- μια ενίσχυση για την κάλυψη των έκτακτων δαπανών, μέγιστου ύψους 4.213 εκατομ. FRF (642,3 εκατομ. ευρώ), το οποίο κατανέμεται ως εξής:
  - 1.021 εκατομ. FRF για τις πληρωμές κοινωνικών παροχών που επήλθαν από τη συνταξιοδότηση εργαζομένων πριν αυτοί φθάσουν το νόμιμο όριο ηλικίας συνταξιοδότησης·
  - 91 εκατομ. FRF για τις υπόλοιπες έκτακτες δαπάνες για τους εργαζόμενους που απολύθηκαν λόγω αναδιάρθρωσης και εξορθολογισμού·
  - 84 εκατομ. FRF για τις υπόλοιπες δαπάνες που προκύπτουν από φορολογικές, νομικές ή διοικητικές διατάξεις·
  - 382 εκατομ. FRF για τις πρόσθετες εργασίες που κατέστησαν αναγκαίες λόγω της αναδιάρθρωσης·
  - 10 εκατομ. FRF για τις υπόλοιπες δαπάνες που αφορούν περιοχές εξόρυξης που ήταν σε λειτουργία στο παρελθόν·
  - 1 εκατομ. FRF για την έκτακτη ενδογενή απαξίωση που προέκυψε από την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας·
  - 2.624 εκατομ. FRF για την αύξηση των εξόδων που προέκυψε από τη μείωση, λόγω των αναδιαρθρώσεων, του αριθμού ασφαλισμένων και των σχετικών εισφορών, εκτός νομικού συστήματος, για την κάλυψη των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

4.4. Ηνωμένο Βασίλειο

Για το 2001, και στο πλαίσιο του σχεδίου ενισχύσεων που ονομάζεται «UK Coal Operating Aid Scheme», το οποίο αναφέρθηκε στο σημείο 3.4, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις προς την ανθρακοβιομηχανία (βάσει του άρθρου 3 της απόφασης αριθ. 3632/93/EKAX) ύψους 50,6 εκατομ. λιρών στερλινών (GBP) (81,3 εκατομ. ευρώ). Οι παρεμβάσεις έχουν ως αντικείμενο να καλυφθεί η διαφορά μεταξύ κόστους παραγωγής και τιμής πώλησης που επικρατεί στην παγκόσμια αγορά για τον άνθρακα παρεμφερούς ποιότητας από τρίτες χώρες.

Οι ανωτέρω ενισχύσεις καταβλήθηκαν στα εξής ορυχεία:

- Longannet, της εταιρείας Mining (Scotland) Ltd, ποσό 21,525 εκατομ. GBP,

- Selby, της εταιρείας UK Mining Plc, ποσό 20,325 εκατομ. GBP,
- Hatfield, της εταιρείας Hatfield Coal Company Ltd, ποσό 3,807 εκατομ. GBP,
- Betws, της εταιρείας Betws Anthracite Co, ποσό 1,966 εκατομ. GBP,
- Blenkinsopp, της εταιρείας Blenkinsopp Collieries Ltd, ποσό 1,168 εκατομ. GBP,
- Longannet, της εταιρείας Mining (Scotland) Ltd, ποσό 1,031 εκατομ. GBP,
- Eckington Colliery, της εταιρείας Moorside Mining Company Ltd, ποσό ύψους 286.000 GBP·
- Hay Royds Colliery, της εταιρείας J. Flack & Sons Ltd, ποσό ύψους 264.000 GBP·
- Blaentillery No 2, της εταιρείας Ffynonau Duon Mines Ltd, ποσό ύψους 217.000 GBP.

5. ΕΝΔΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Κατά τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους δεν σημειώθηκε καμία νέα υπόθεση διαφοράς. Στη συνέχεια εκτίθεται η κατάσταση των υποθέσεων που εκκρεμούν ακόμη.

5.1. Καταγγελίες

Στις 26 Αυγούστου 1997, η Επιτροπή έλαβε μια καταγγελία (αριθ. αναφοράς 97/4717) από πέντε γαλλικές επιχειρήσεις¹⁵, μεταξύ των οποίων είναι και η εταιρεία Thion et Cie, κατά της δημοσίας επιχείρησης Charbonnages de France, για υπεξαίρεση των κρατικών ενισχύσεων που έλαβε η Charbonnages de France. Στις 9 Φεβρουαρίου 1999, η Επιτροπή έστειλε στη γαλλική κυβέρνηση προειδοποιητική επιστολή¹⁶ βάσει του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚΑΧ για τις κρατικές ενισχύσεις που έχει χορηγήσει από το 1994. Η γαλλική κυβέρνηση εξέθεσε τα επιχειρήματά της σε επιστολή της στις 8 Απριλίου 1999. Στο πλαίσιο της διαφοράς αυτής, η Επιτροπή ενέκρινε τις ενισχύσεις που είχε κοινοποιήσει η Γαλλία για το 2001, με την επιφύλαξη ωστόσο για το ποσό ύψους de 1,5 εκατ. € (10 εκατ. FRF) για το οποίο η Επιτροπή πρέπει να αποφανθεί μετά από εξέταση της καταγγελίας. Η απόφαση της Επιτροπής αναμένεται μέσα στο 1ο εξάμηνο του 2002.

Στις 26.10.2000, 16.11.2000 και 01.03.2001, υποβλήθηκε στην Επιτροπή καταγγελία (αριθ. αναφοράς 2000/5183), μέσω της οποίας οι καταγγέλοντες ζητούσαν εξηγήσεις σχετικά με τον προορισμό των ενισχύσεων για την αποζημίωση 357 εργαζομένων της παλαιά επιχείρησης Minas de Lièges S.A. (MILSA) και εξηγήσεις για τον προορισμό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν για να καλυφθούν οι τεχνικές δαπάνες κλεισίματος της επιχείρησης. Με νέα επιστολή, ένας από τους καταγγέλοντες διεκδικούσε το δικαίωμα των εργαζομένων να λάβουν την παροχή σε είδος, δηλαδή σε άνθρακα οικιακής χρήσης. Οι καταγγέλοντες

¹⁵ Thion & Cie, Maison Balland Brugneaux, Société Nouvelle Vinot Postry, Établissements Lekieffre, Charbogard.

¹⁶ ΕΕ C 99 της 10.4.1999, σ. 9.

υποστήριζαν επίσης ότι το συγκεκριμένο ορυχείο, το οποίο είχε κλείσει λόγω των μέτρων, είχε ξανανοίξει από την επιχείρηση HUNOSA.

Οι καταγγέλοντες βασίζουν τη διεκδικησή τους στο σχέδιο αναδιάρθρωσης 1991-1993 που είχε κοινοποιήσει η Ισπανία. Το σχέδιο προέβλεπε ότι η MILSA θα κλείσει τελείως. Γι' αυτό και εγκρίθηκαν και χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις. Λίγους μήνες αργότερα όμως τα ανθρακορυχεία ξανάνοιξαν από την επιχείρηση HUNOSA, με σημαντικές απώλειες εκμετάλλευσης.

Από τις πληροφορίες που διαβίβασε η Ισπανία στην Επιτροπή κατ' αίτησίν της προκύπτει ότι οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για το κλείσιμο της MILSA κατά τη διάρκεια των ετών 1992 και 1993 χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τους όρους των αποφάσεων 91/599/EΚΑΧ της 17ης Δεκεμβρίου 1990 και 93/146/EΚΑΧ της 23ης Δεκεμβρίου 1992 με τις οποίες είχαν εγκριθεί.

Η Επιτροπή ζήτησε ωστόσο συμπληρωματικές πληροφορίες από την Ισπανία σχετικά με τις ενισχύσεις που ενδεχομένως είχαν χορηγηθεί στην HUNOSA για να καλύψει το κόστος εκμετάλλευσης από το 1998 έως το 2001 και σχετικά με τις τεχνικές δαπάνες για το οριστικό κλείσιμο που πραγματοποιήθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2001.

5.2. Προσφυγές

Μια βρετανική εταιρεία, η RJB Mining Plc, υπέβαλε προσφυγή στο Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά ορισμένων αποφάσεων της Επιτροπής, ήτοι:

- Υπόθεση T-111/98 κατά των αποφάσεων 98/635/EΚΑΧ, 98/636/EΚΑΧ και 98/637/EΚΑΧ της 3ης Ιουνίου 1998 για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων υπέρ της ισπανικής ανθρακοβιομηχανίας για τα έτη 1994, 1995, 1996, 1997 και 1998. Η υπόθεση είχε ανασταλεί μέχρι την έκδοση απόφασης η οποία έθεσε τέρμα στην υπόθεση C-427/99P.
- Στις 31 Ιανουαρίου 2001, το Πρωτοδικείο του Λουξεμβούργου ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής της 29ης Ιουνίου 1998, η οποία ενέκρινε τη συγχώνευση των RAG - Saarbergwerke - Preussag Anthrazit (υπόθεση T-156/98). Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η Επιτροπή έσφαλε διότι δεν εξέτασε τη τιμή της συναλλαγής, και πιο συγκεκριμένα εάν, και μέχρι ποίου βαθμού, η χρηματοδοτική ενίσχυση που ενδεχομένως συνδέεται με τη συμβολικού ύψους τιμή της συναλλαγής, ενίσχυσε την χρηματοοικονομική δύναμη, και άρα και την εμπορική δύναμη, της RAG. Η εξαγορά της Saarbergwerke από την RAG είχε γίνει όντως με τη συμβολική τιμή των 2 DEM. Στις 12 και 19 Απριλίου 2001, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση της Γερμανίας και η RAG υπέβαλαν αίτηση αναίρεσης της εν λόγω απόφασης¹⁷. Νέα απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη συγκέντρωση των ανωτέρω επιχειρήσεων προβλέπεται για το 2002. Παράλληλα με αυτή διαδικασία «Συγκέντρωσης», οι υπηρεσίες της Επιτροπής έστειλαν προειδοποιητική επιστολή στη γερμανική κυβέρνηση στις 4 Φεβρουαρίου 2000, σχετικά με την τυχόν χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο της διαδικασίας συγκέντρωσης των RAG/Saarbergwerke. Η γερμανική κυβέρνηση απάντησε με επιστολή της στις 5 Μαΐου 2001, στην οποία

---

¹⁷ Υποθέσεις C-157/01 P και C-169/01 P.

υποστηρίζει ότι η εξαγορά της Saarbergwerke από την RAG για 2 DEM δεν περιείχε κανένα στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την πτυχή «κρατικές ενισχύσεις» της συγχώνευσης των ανωτέρω επιχειρήσεων αναμένεται εντός του 2002.

- Στις 12 Ιουλίου 2001, το Πρωτοδικείο του Λουξεμβούργου εξέδωσε απόφαση για τις κοινές υποθέσεις T-63/99 et T-12/99¹⁸, με την οποία απορρίπτει τις προσφυγές με ακύρωση των αποφάσεων 99/270/EKAX¹⁹ και 99/299/EKAX²⁰ της Επιτροπής. Η απόφαση επιβεβαιώνει τη θέση του Δικαστηρίου στην απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, στην απόφαση T-110/98, με την οποία απέρριπτε την προσφυγή του ενάγοντος με ακύρωση της απόφασης 98/687/EKAX²¹.
- Υπόθεση T-170/99 κατά της απόφασης 99/451/EKAX της 4ης Μαΐου 1999 για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων υπέρ της ισπανικής ανθρακοβιομηχανίας για το 1999. Η υπόθεση είχε ανασταλεί μέχρι την έκδοση απόφασης η οποία έθεσε τέρμα στην υπόθεση C-427/99P.
- Υπόθεση C/427/99P - Ο ενάγων έχει υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση αναίρεσης της απόφασης της 9ης Σεπτεμβρίου 2000 για την υπόθεση T-110/98. Η υπόθεση είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο.
- Υπόθεση C-371/00P - Ο ενάγων έχει υποβάλει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση αναίρεσης της απόφασης του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2000 για την υπόθεση T-110/98, της οποίας το αντικείμενο είναι η ακύρωση της απόφασης 98/687/EKAX της Επιτροπής. Η υπόθεση είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο²².

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ενόψει της λήξης της συνθήκης EKAX και του τελευταίου καθεστώτος παρέμβασης των κρατών μελών με βάση την εν λόγω συνθήκη υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας²³, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινισθεί ότι ο ρόλος αυτών των καθεστώτων παρέμβασης ήταν να επιτευχθούν οι στόχοι της συνθήκης EKAX και να εξετασθεί το μέλλον του άνθρακα στο πλαίσιο των στόχων που έχει θέσει η Ευρώπη για το μέλλον της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάστηκαν για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης EKAX, τα δε καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων διαδραμάτισαν πολύ σημαντικό

---

¹⁸ UK Coal plc, πρώην RJB Mining, κατά της Επιτροπής.

¹⁹ Απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1998 για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων υπέρ της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας για το 1998.

²⁰ Απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 1998 για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων υπέρ της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας για το 1999.

²¹ Απόφαση 98/687/EKAX της 10ης Ιουνίου 1998 για την έγκριση κρατικών ενισχύσεων υπέρ της γερμανικής ανθρακοβιομηχανίας για το 1997.

²² Η απόφαση ελήφθη μετά από προσφυγή της UK Coal, η οποία θεώρησε ότι το Δικαστήριο δεν έκρινε ορισμένα στοιχεία της προσφυγής της στην υπόθεση T-110/98.

²³ Απόφαση 3632/93/EKAX της 28ης Δεκεμβρίου 1993 για το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα, ΕΕ L329 της 30/12/1993, σ. 12.

ρόλο στον έλεγχο των διαρθρωτικών μετασχηματισμών που χαρακτήριζαν την εξέλιξη της κοινοτικής ανθρακοβιομηχανίας. Η συνθήκη ΕΚΑΧ και τα καθεστώτα παρέμβασης επέτρεψαν να προσαρμοσθεί ο κοινοτικός άνθρακας σε μια αγορά ενέργειας όλο και πιο ανταγωνιστική και διαφοροποιούμενη και παράλληλα να διαφυλαχθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή για τους εργαζόμενους του κλάδου και τις ανθρακοφόρους περιοχές. Ο κοινωνικός διάλογος ήταν ένα από τα χαρακτηριστικά των βιομηχανιών ΕΚΑΧ, στον οποίο συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό η Συμβουλευτική Επιτροπή ΕΚΑΧ.

Ενόψει της λήξης της συνθήκης ΕΚΑΧ είναι δυνατόν να ειπωθεί πλέον ότι μόνον πέντε κράτη μέλη εξακολουθούν να παράγουν άνθρακα : η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ισπανία, η Γαλλία και, σε μικρό μέρος, η Ιταλία. Με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την Κεντροανατολική Ευρώπη θα ενσωματωθούν όμως δύο σημαντικές νέες χώρες παραγωγοί : η Πολωνία, η οποία παράγει σήμερα περισσότερο από ό,τι η Ένωση των 15, και η Τσεχική Δημοκρατία. Άλλες υπονηφίες χώρες, ιδίως η Εσθονία, παράγουν επίσης στερεά καύσιμα, και συγκεκριμένα λιγνίτη και ασφαλτούχους σχιστόλιθους.

Χάρη στις προσπάθειες αναδιάρθρωσης, εκσυγχρονισμού και εξορθολογισμού που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος της απόφασης 3632/93/ΕΚΑΧ, ένα μέρος της κοινοτικής ανθρακοβιομηχανίας, ουσιαστικά τα βρετανικά ορυχεία, απέκτησε οικονομική βιωσιμότητα ή, τουλάχιστον, την προσεγγίζει. Ωστόσο, το κύριο μέρος της παραγωγής κοινοτικού άνθρακα δεν μπορεί να ανταγωνισθεί τις εισαγωγές από τρίτες χώρες ούτε τα άλλα ενεργειακά προϊόντα. Η Πολωνία και η Τσεχική Δημοκρατία επέτυχαν επίσης οικονομική βιωσιμότητα αλλά η προβλεπόμενη αύξηση του κόστους εργασίας στο μέλλον θα οδηγήσει σε νέες αναδιρθρώσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, στις 25 Ιουλίου 2001, σχέδιο κανονισμού του Συμβουλίου για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της ανθρακοβιομηχανίας, με σκοπό να διατηρηθεί η πρόσβαση στα αποθέματα άνθρακα προκειμένου να εξασφαλισθεί ο ενεργειακός εφοδιασμός. Ο στόχος αυτός, ο οποίος δικαιολογεί τη διατήρηση επιδοτούμενης κοινοτικής παραγωγής άνθρακα, πρέπει να επιτευχθεί υπό αποδεκτούς οικονομικούς όρους. Αυτό σημαίνει ότι οι προσπάθειες αναδιάρθρωσης και μείωσης της δραστηριότητας της ανθρακοβιομηχανίας, οι οποίες χαρακτήρισαν τα καθεστώτα των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της συνθήκης ΕΚΑΧ, πρέπει να συνεχισθούν και μετά τις 23 Ιουλίου 2002.